

Elektron Hökumət Portalı
your gateway to all public services

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RABİTƏ VƏ YÜKSƏK
TEKNOLOGİYALAR NAZİRLİYİ

www.e-gov.az

OKTYABR 2015

Elektron Hökumət Bülleteni

Vətəndaş və dövlət qurumları münasibətlərində yeni səhifə

VAXTA QƏNAƏT

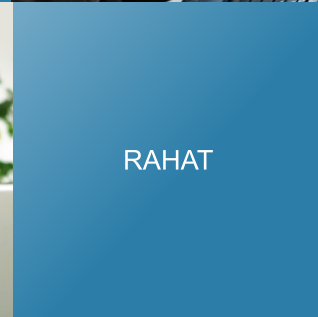
ŞƏFFAF

ƏLVERİŞLİ

RAHAT

Əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların əlilliyinin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi sahəsində şəffaflığın artırılması və müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi, habelə əhaliyə göstərilən tibbi-sosial ekspertiza və reabilitasiya xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mərkəzləşdirilmiş informasiya sistemində Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Alt Sistemi (TSERAS) yaradılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi üç ay müddətində:

2.1. əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi üçün vətəndaşlara elektron formada müraziət etmək imkanını yaratmaq məqsədi ilə "Elektron hökumət" portalına müvafiq informasiya-proqram resurslarını əlavə etsin;

2.2. əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi məqsədi ilə edilmiş müraciətlər, keçirilmiş müayinələr, qəbul edilmiş qərarlar barədə məlumatları elektron formada real vaxt rejimində TSERAS-a ötürülməsini təmin etsin;

2.3. əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi ilə bağlı məlumatların əldə edilməsi imkanını yaratmaq məqsədi ilə müayinə olunan şəxslərin, işəgötürənlərin və fəaliyyəti ilə bağlı bu məlumatdan istifadə edən dövlət orqanlarının "Elektron hökumət" portalı vasitəsilə TSERAS-a çıxışını təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi iki ay müddətində:

3.1. əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi üçün həkim-məsləhət və hərbi-həkim komissiyalarının rəsmiləşdirdikləri tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndərişlərin vahid mərkəzləşdirilmiş reyestrini yaratsın və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Elektron hökumət" portalı vasitəsilə bu reyestrə real vaxt rejimində çıxışını təmin etsin;

3.2. tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndəriş barədə məlumatların müayinəyə göndərilən şəxslər tərəfindən elektron formada əldə olunması imkanını yaratmaq məqsədilə "Elektron hökumət" portalına müvafiq informasiya-proqram resurslarını əlavə etsin.

4. Həkim-məsləhət və ya hərbi-həkim komissiyaları fəaliyyət göstərən dövlət orqanlarına tapşırılsın ki, tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndərişlərin rəsmiləşdirildiyi gün

gücləndirilmiş elektron imza ilə imzalanmış elektron sənəd formasında göndərişlərin vahid mərkəzləşdirilmiş reyestrinə daxil olunmasını təmin etsinlər.

5. Azərbaycan Respublikasının Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi iki ay müddətində:

5.1. bu Fərmanın 2-ci və 3-cü hissələrində nəzərdə tutulan informasiya-proqram resurslarının "Elektron hökumət" portalına inteqrasiyasını və həmin resurslardan müvafiq dövlət qurumlarının istifadə imkanını təmin etsin;

5.2. tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndərişləri təqdim edən səlahiyyətli şəxsləri gücləndirilmiş elektron imza ilə təmin etsin.

6. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

6.1. birinci dərəcə əlilliyin və tibbi göstəriş olan xüsusi hallarda ikinci və üçüncü dərəcə əlilliyin müddətsiz təyin edilməsini, ikinci və üçüncü dərəcə əlilliyin təyinat müddətinin 5 ildən az olmayaraq artırılmasını və təkrar müayinə sayının azaldılmasını nəzərdə tutmaqla, əlilliyin müəyyən olunması meyarlarında iki ay müddətində dəyişikliklər etsin;

6.2. tibbi-sosial ekspertiza müayinəsinə göndərişlərin verilməsi qaydalarını, əlilliyin müddətsiz təyin edilməsinə əsas verə bilən tibbi göstərişlərin olduğu hallarda göndərişlərin sadələşdirilmiş qaydada rəsmiləşdirilməsini nəzərdə tutmaqla, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdıraraq iki ay müddətində təsdiq etsin;

6.3. əlilliyin və sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun qiymətləndirilməsi üçün tələb olunan arayış və məlumatlara dair informasiya sistemlərini və ehtiyatlarını müəyyən edib, onları bir ay müddətində "Elektron hökumət" portalına qoşulmalı olan informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının siyahısına əlavə etsin;

6.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

6.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

6.6. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

6.7. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

7. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham Əliyev

*Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2015-ci il.*

Elektron Hökumət Portalının operatoru Azərbaycanda Microsoft şirkətinin Gümüş tərəfdaşları sıralarına daxil olan ilk dövlət müəssəsi oldu

➤ **Elektron Hökumət Portalının operatoru** fəaliyyətinin beynəlxalq standartlar çərçivəsində qurulması işlərini genişləndirməkdə davam etməklə yanaşı, aparıcı IT şirkətlərlə əlaqələrini genişləndirmək istiqamətində işlər aparır. Belə ki, avqust ayında RYTN MHM 2014-cü ildə aldığı ISO 27001:2005 sertifikatını yeniləyərək ISO 27001:2013 beynəlxalq standartı üzrə sertifikata layiq görülmüşdür.

Microsoft® Partner

Müəssisə öz inkişaf mərhələsində növbəti addım atmış, dünyanın nəhəng proqram təminatçısı olan Microsoft şirkətinin Gümüş tərəfdaşları sıralarına daxil olmuşdur. Hal hazırda Microsoft şirkətinin əməkdaşlıq proqramı özündə Dünyanın 32000 şirkətini birləşdirir.

Respublikamızda dövlət qurumları arasında ilk dəfə belə yüksək əməkdaşlıq səviyyəsinə nail olmanın səbəblərindən biri müəssisənin yüksək səviyyəli və peşəkar mütəxəssislərə malik olmasıdır. RYTN MHM Microsoft şirkətinin sertifikatlaşdırılmış Gümüş tərəfdaşlığını qazanmaqla, mütəxəssislərinin Microsoft texnologiyaları üzrə ekspertizadan keçməsinə və müştərilərinin ehtiyaclarını yüksək səviyyədə qarşılamaq qabiliyyətini bir daha təsdiqləmişdir. Müəssisənin hazırlıq səviyyəsi onun Microsoft tərəfdaşlar siyahısında ilk 5% şirkətlər sırasında qərarlaşmasına imkan vermişdir.

Qeyd edək ki, Microsoft Gümüş tərəfdaşlığının əldə edilməsi sadə proses deyil. Microsoft Gümüş tərəfdaşlığını qazanmaq üçün istənilən müəssisə xüsusi ixtisas üzrə Microsoft tərəfindən sertifikatlaşdırılmış peşəkar mütəxəssislər, satış və marketinq üzrə mütəxəssislər eləcə də, Microsoftun qiymətləndirməsindən keçmiş bir neçə texniki dəstək üzrə mütəxəssisin olması tələb olunur. Operatorun mütəxəssisləri bu sertifikata nail olmaq üçün xüsusi texnoloji ixtisaslar üzrə Microsoft şirkətinin ciddi qiymətləndirmə prosedurlarından uğurla keçmişdir.

Belə ki, bütün qeyd olunan tələbləri ödəyən, iş prosesini Microsoft standartlarına uyğun təşkil edən MHM-in proqram təminatının inteqrasiyası üzrə Microsoftun sertifikatlaşdırılmış təcrübəsini əldə etmişdir. Müəssisənin altı proqramçısı və üç texniki xidmət mütəxəssisi sınaq imtahanlarından müvəffəqiyyətlə keçmiş Microsoftun peşəkar sertifikatına layiq görülmüşlər.

Dünyanın 32000 şirkətini özündə birləşdirən Microsoft tərəfdaşlıq şəbəkəsinə üzv olmanın əsas üstünlükləri aşağıdakılardır:

- Gümüş tərəfdaşa tədris mərkəzi tərəfindən lokal onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar və müstəqil təhsil resurslarından faydalanmaq imkanı verilir. Bu öz növbəsində işin səmərəliliyini artmasına, texniki və marketinq bacarıqlarının yüksəlməsinə xidmət edən amillərdəndir.

- Gümüş tərəfdaş olmasının digər faydası ondan ibarətdir ki, müəssisə tərəfindən "Microsoft Certified Partner" loqosunu istifadə etmək imkanı yaranır. Qeyd edilən loqo şirkət tərəfindən təmin edilən xidmətlərin, proqram təminatlarının və texniki dəstəyin ən yüksək səviyyədə olduğunun göstəricisidir. Microsoft Gümüş tərəfdaşı olan şirkət loqosunu öz veb saytında istifadə edə bilər.

- Müəssisə daxili istifadə üçün Microsoft proqram təminatının lisenziyaları ilə pulsuz təmin olunur.

- Microsoftun Biznes İnvestisiya Fondu tərəfdaş şirkətlərə yaxından kömək etmək, satış və marketinq işlərini sürətləndirmək məqsədi ilə onları maliyyə dəstəyi ilə təmin edir.

- Microsoft şirkəti 24 saat müddətində tərəfdaşları texniki dəstəklə təmin edir.

- Microsoft şirkəti müəssisənin mütəxəssislərini müxtəlif beynəlxalq təlimlərdə iştirak etmək üçün hərtərəfli dəstəkləyir.

Beləliklə, operatorun Microsoft ilə strateji əməkdaşlığı Azərbaycanda müasir texnologiyaların inkişafına yeni təkan verəcək, həmçinin, Microsoft bulud texnologiyalarının "Elektron hökumət" portalı üzərindən təqdim olunan xidmətlərə tətbiq olunması portalın potensialını daha da artıracaqdır.

"Elektron Hökumət" bülleteninə sentyabr sayının təqdimat mərasimi keçirildi

11.09.2015 tarixində "Elektron Hökumət" portalının operatoru - Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzi tərəfindən "Elektron Hökumət" bülleteninə sentyabr sayının təqdimatı üzrə brifinq keçirildi.

Brifinqdə Məlumat Hesablama Mərkəzinin rəhbərliyi, Mərkəzi Bankın ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamentinin direktor müavini Vahid Qurbanlı, Hökumət Ödəniş Portalının təminatı şöbəsinin rəisi Fərid Vəliyev, "Milli Kart" MMC-nin nümayəndəsi Cəlal Orucov, "Microsoft Azərbaycan" şirkətinin baş direktoru Rüfət Hacıəlibəyov, İnternet Forumunun prezidenti Osman Gündüz və mətbuat nümayəndələri iştirak etdi.

Brifinqin keçirilməsində məqsəd təqdim olunan yeniliklər barədə informasiyanın kütləviləşməsi, həmçinin, görülən işlərin mətbuata birbaşa elan olunmasından ibarətdir.

Tədbiri operaorun nümayəndəsi açıq elan etdi. O "Elektron Hökumət" quruculuğu sahəsində son yeniliklər və statistik rəqəmlər barədə tədbir iştirakçılmasına ətraflı məlumat verdi. Natiq bildirdi ki, artıq "Elektron Hökumət" portalına daxil olanların sayı 2,5 milyonu, elektron xidmətlərdən istifadə sayı isə 14 milyonu keçmişdir. Portal üzərindən təqdim olunan e-xidmətlərin sayı artıq 409-dur. Portal üzərindən daha çox praktik əhəmiyyətli sosial xidmətlərin təqdiminə üstünlük verildiyini söyləyən məruzəçi qeyd etdi ki, hazırda portalın mobil versiyası kimi bir neçə innovativ həllər tətbiq olunur. Əlavə olaraq bildirdi ki, ötən il portalın operatoru ISO:27001/2005 sertifikatı yığından keçmişdir, bu il İOS:27001/2013 standartları üzrə resertifikasiyadan keçən RYTN MHM, həmçinin, Microsoft Gümüş tərəfdaşlıq sertifikatını əldə etmişdir. Portalın operatoru RYTN MHM belə böyük şirkətlərlə əməkdaşlıq edən və texniki tələblərini beynəlxalq standartlara uyğunlaşdıran ilk dövlət qurumudur. Məruzəçi "Elektron Hökumət" portalının son 3 il fəaliyyət dövründə işlənən bütün məhsulların Microsofta məxsus olduğunu və elə bu səbəbdən, Microsoftun sertifikatı yığından keçməyin və yaxın əməkdaşlıq qurulmasının təqdim olunan xidmətlərin keyfiyyət göstəricilərinə təsir edəcəyini vurğuladı.

Natiq bildirdi ki, yay aylarında qurumun ən böyük müvəffəqiyyəti "Hökumət Ödəniş" portalının "Elektron Hökumət" portalına inteqrasiyası ilə bağlıdır. Avqust ayında informasiya sistemlərinin inteqrasiyası ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin qərarını qeyd edən məruzəçi bununla əlaqədar 6 ay əvvəldən işlərə başlanıldığını söylədi.

Cari ildə portal üzrə görülən işlərdən bəhs edilərkən, bütün qurumlarla aparılan birgə əməkdaşlıq sayəsində mövcud çox şaxəli informasiya sisteminin genişləndiril-

məsini vətəndaş yönümlü xidmətlərin yaradılması üçün əhəmiyyətli baza olduğu qeyd olundu.

Daha sonra, Mərkəzi Bankın Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamentinin direktor müavini Vahid Qurbanlı çıxış edərək "Elektron Hökumət" portalının ölkədə sosial xidmət təqdim edən dövlət resursu olduğunu və vətəndaşların işini sadələşdirdiyini bildirdi. Mərkəzi Bankın qanunla tənzimlənən əsas fəaliyyət sahələrindən qiymət stabilliyinin qorunması eləcə də bank ödəniş sisteminin stabilliyinin və inkişafının təmin edilməsini xüsusilə vurğulayan V. Qurbanlı 2000-ci ildən paytaxda və regionlarda iri ödəniş, klirinq sistemlərinin yaradıldığını söylədi. Belə sistemlərin yaradılmasında məqsəd milli infrastrukturun əhali və iqtisadi subyektlərin nağdsız ödənişlərdən istifadəsinin genişləndirilməsi üçün tələb olunan şəraitin təmini olduğunu vurğuladı. "Hökumət Ödəniş" sisteminin ilkin olaraq, kommunal xərclərin sistemli və mərkəzli şəkildə toplanılması üçün yaradıldığını daha sonra isə vergi, rüsum xərclərinin, mobil və stasionar telefon xərclərin ölkənin istənilən bölgələrindən ödənilməsi üçün tətbiq edildiyini bildirdi. Bu gün 4 kommunal qurumun və 12 dövlət qurumunun, 6 rabitə (mobil və stasionar) operatorunun portala inteqrasiya olduğunu qeyd edən mütəxəssis, təşkilatlar üzrə 300-dən artıq xidmət üzrə ödəniş qəbul olunduğunu, eləcə də, nağdsız şəkildə kart vasitəsilə ödənişlərin də müvafiq sistem vasitəsilə qəbul olunduğu nəzərə çatdırdı. HÖP-ün əsas özəlliyinin ödəniş zamanı məlumatların xidmət kodu üzrə avtomatik göstərilməsi və ödənişin aparıldığı barədə bildirişin istifadəçiyə göndərilməsi olduğunu qeyd edən məruzəçi əvvəllər bununla bağlı xeyli narahatlıqlar yaşandığını söylədi. Hal-hazırda isə bu hallar öz həllini tapmışdır və "Elektron Hökumət" portalı ilə əməkdaşlıq bu istiqamətdə yeni imkanlar yaradır.

Daha sonra, "Elektron Hökumət" portalının operatoru RYTN MHM-in Microsoft Gümüş tərəfdaşlığı əldə etməsi ilə bağlı "Microsoft Azərbaycan" şirkətinin baş direktoru Rüfət Hacıəlibəyov çıxış edərək MHM-in 6 mütəxəssisinin müvafiq sertifikatıdan keçdiyini eləcə də, sertifikatı zamanı testlərin, pilotların tətbiq olunduğunu bildirdi. Gələcəkdə müəssisə ilə tərəfdaşlıq çərçivəsində bulud tətbiqləri üzrə mütəxəssislərin hazırlanacağını söyləyərək bu münasibətlə mütəxəssisləri təbrik etdi.

HÖP-də aparılan ödənişi mümkün edən vasitələrdən biri Milli kartdır. Bununla bağlı, Milli Kart MMC-nin nümayəndəsi Cəlal Orucov çıxış edərək "Milli Kart" informasiya sisteminin "Hökumət Ödəniş" portalına artıq bir ildir inteqrasiya edildiyini, "Elektron Hökumət" portalının operatoru ilə isə bu işlərə yeni başlanıldığını söylədi. Tezliklə, portal üzrə təqdim olunan ödənişli xidmətlər və xidmətlər üçün rüsumların milli kart vasitəsilə onlayn ödənilməsi mümkün

ediləcəyini müjdələdi.

Tətbiq olunan cib.az mobil həllinin sosial aspektlərini qeyd edən məruzəçi əlavənin funksionallıqları barədə məlumat verdi. Hazırda, iOS və Android əməliyyat sistemləri dəstəkləyən mobil telefon istifadəçiləri 40-dan çox ödəniş növünü bu tərtibat vasitəsilə həyata keçirə bilirlər. Məruzəçi, onu da qeyd etdi ki, hazırda 10 000 istifadəçi cib.az mobil əlavəsindən istifadə edir. Bu sahədə gənclərin rolunu vurğulayan mütəxəssis belə mobil tərtibatların iqtisadi mahiyyətini açıqladı.

Azərbaycan İnternet Forumunun rəhbəri Osman Gündüz öz çıxışında mətbuat nümayəndələrini ölkədə baş verən elektronlaşma prosesi ilə daha yaxından maraqlanmağa, nöqsanlar və çatışmazlıqlar üzrə araşdırmalar aparaq daha tələbkar olmağa səslədi.

Tədbir mətbuat nümayəndələrinin sualları üzrə müzakirələrlə yekunlaşdı.

Seçkilərdə "Elektron Hökumət" in rolu

- ✓ Ad, soyad və ata adı üzrə dairə və məntəqələrin axtarışı
- ✓ Dairə və məntəqə ünvanlarının axtarışı
- ✓ Dairə və məntəqələrin xəritə üzrə axtarışı
- ✓ Onlayn müraciət
- ✓ Seçici siyahısı üçün məlumatların daxil edilməsi
- ✓ Seçici ünvanına görə dairə və məntəqənin axtarışı

İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları bu gün yaşadığımız həyatın ayrılmaz hissəsidir. İKT sahəsində baş verən yeniliklər həyatın bütün sahələrinə təsir etməkdədir. İstər təhsil, istər tibb, istər dövlət idarəetmə orqanlarının fəaliyyətinə göstərdiyi müsbət təsir bu sahələrin daha səmərəli idarə olunmasına zəmin yaradır.

Belə sahələrdən biri də demokratiyanın bərqərar olmasının təsirli mexanizmləri sırasında həlledici rolunu oynayan seçkilər prosesidir. İdarəetmədə vətəndaş iştirakını təmin edən, vətəndaş iradəsinin bərqərar olunmasına xidmət edən bu proses millətin iradəsinə uyğun ölkənin müdafiəsi və sosial-iqtisadi inkişafını təmin edən aparıcı vasitədir.

Müasir cəmiyyətdə əsas məqsəd bütün prosesləri daha sadə, daha şəffaf və daha sərfəli etməkdir. Bu baxımdan, daha səmərəli, daha inamlı seçki sistemi üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının rolu danılmazdır. Seçkilərdə İKT-nin tətbiqi onun nəticələrinin qısa zaman ərzində hesablanıb elan edilməsinə, maliyyə vəsaitlərinin qənaətinə və seçki sisteminin şəffaflaşmasına səbəb olur.

Azərbaycanda seçki prosesində İKT-nin ilkin tətbiqi 2000-ci ilə təsadüf edir. "Seçkilər" Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sisteminin yaradılması ilə başlanan bu iş seçki prosesini, səsələrin qeydiyyata alınması və hesablanması məsələsini xeyli sadələşdirmişdir.

Bu gün dünya "Elektron Hökumət" təcrübələrinə nəzər saldıqda, İsveçrə və Estoniya kimi ölkələrdə seçki prosesinin sadələşdirilməsi, bu sahədə hökumətin və vətəndaşların işinin səmərəliliyi və şəffaflığı baxımından seçkilər onlayn təşkil edilir. Təhlükəsiz onlayn seçki prosesinin təmini əlverişli olsa da, bir o qədər də riskli prosesdir. Estoniya seçki sisteminin təhlükəsizlik üzrə mütəxəssisləri tətbiq olunan sistemə belə kənar hücumların ola biləcəyi ehtimalını istisna etmirlər.

Ölkəmizdə isə Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən "Elektron Hökumət" portalı (<https://www.e-gov.az/>) vasitəsilə vətəndaşlara bir sıra elektron xidmətlər təqdim olunur.

Belə ki, portal üzərindən,

- "Ad, soyad və ata adı üzrə dairə və məntəqələrin axtarışı";
- "Dairə və məntəqə ünvanlarının axtarışı";
- "Dairə və məntəqələrin xəritə üzrə axtarışı";
- "Onlayn müraciət";
- "Seçici siyahısı üçün məlumatların daxil edilməsi";
- "Seçici ünvanına görə dairə və məntəqənin axtarışı".

Vətəndaşlarımız portal (<https://www.e-gov.az/>) üzərindən istənilən vaxt autentifikasiyadan keçmədən qeyd olunan xidmətlərdən istifadə etməklə faydalı məlumatları asanlıqla əldə edə və müraciətlər göndərə bilirlər.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi "Elektron Hökumət" portalına yeni xidmətləri inteqrasiya etdi

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi e-xidmətlər portalında 2011-2012-ci ildən başlayaraq 6 elektron xidməti əhalinin istifadəsinə vermişdir. Onlardan 2-i Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2011-ci il tarixli, 191 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. 2015-ci ildə Nazirlik daha 3 yeni xidməti öz resurslarında yerləşdirmişdir. Bu xidmətlərdən 2-si Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə təsdiq olunmuşdur. Hazırda Nazirlik 10 elektron xidmət təqdim edir. 2015-ci ilin sentyabr ayında bu xidmətlərin hamısı "Elektron Hökumət" portalına inteqrasiya edilmişdir. Bununla yanaşı "Açıq Hökumət" məlumat portalına Nazirlik tərəfindən 8 servis əlavə olunmuşdur. Həmçinin Nazirlik "Elektron Hökumət" portalı vasitəsilə turizm fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin lisenziyaları haqqında arayışların verilməsini də təmin etmişdir.

Qeyd etmək istəyirik ki, dövlət qurumları arasında ilk olaraq Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin kollegiyasının qərarına əsasən lisenziyalarla bağlı müraciətlər 2012-ci ildən onlayn qəbul edilir və lisenziyalar haqda məlumatlar elektron formada təqdim olunur. Bu da Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 31 avqust 2015-ci il tarixli Fərmanından irəli gələn bəzi məsələləri özündə əks etdirir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi portala aşağıdakı xidmətləri və servisləri inteqrasiya etmişdir:

1. Fiziki şəxslər tərəfindən turizm fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) alınması üçün müraciət və sənədlərin qəbulu
2. Hüquqi şəxslər tərəfindən turizm fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) alınması üçün müraciət və sənədlərin qəbulu
3. Fiziki şəxslər tərəfindən mehmanxana fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) alınması üçün müraciət və sənədlərin qəbulu
4. Hüquqi şəxslər tərəfindən mehmanxana fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) alınması üçün müraciət və sənədlərin qəbulu
5. E-müraciət, ərizə, şikayət, təkliflər
6. Rəhbər şəxslərin qəbuluna yazılma

7. Qeyri-etik davranış barədə ərizə, şikayət, təkliflər
8. CİS naviqasiya sistemi üzrə xidmətlər
9. Mədəniyyət və turizm üzrə investisiya layihələrinin və proqramlarının onlayn təqdim edilməsi
10. Arxiv arayışlarının, arxiv sənədlərindən çıxarışların, arxiv sənədlərinin sürətlərinin verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu
11. Qeyri-hökumət təşkilatlarına qrantların verilməsi, alınması və istifadəsi ilə bağlı müraciətlərin qəbulu
12. Turizm fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin lisenziyaları haqqında arayışlar

"Açıq Hökumət" məlumat portalına təqdim edilmiş servislər aşağıdakılardır:

- Xəritə üzərində kordinatlara görə ünvanın tapılması metodu
- Xəritəyə bir neçə markerin əlavə edilməsi
- Xəritəyə markerin əlavə edilməsi
- İnternet saytın səhifəsinə interaktiv GoMap.Az xəritəsinin əlavə olunması
- Verilmiş məntəqənin radius daxil etməklə ətrafında olan obyektlərin axtarışı
- İki məntəqə arasında avtomobil marşrutunun qurulması
- Obyekt axtarışı üzrə məlumatların əldə olunması
- Ünvan axtarışı üzrə məlumatların əldə olunması

"Elektron Hökumət" portalında liderlik edən xidmət təminatçıları

Amerika yazıçısı Hilyam Hibson "kiberməkan" terminini ilk dəfə işlədərək "gələcək artıq burdadır, sadəcə bu gələcək bir qədər qeyri müntəzəm paylanmışdır" söyləmişdir. Nəzərə alsaq ki, müasir insanlar həyatlarının böyük hissəsini onlayn dünyada yaşayır demək ki, gələcək elektron xidmətlərdən, yeni informasiya kommunikasiya texnologiyalarından düzgün istifadə etməkdədir. Bir sözlə, artıq hər şey mobilləşməkdə, hər şey vaxta qənaətdədir. "Elektron Hökumət" portalı isə vətəndaşa daha yaxın, daha ucuz, daha keyfiyyətli

və şəffaf həyata keçirilən elektron xidmətlər təqdim edir.

Belə ki, artıq 85 qurum portala inteqrasiya edilmişdir. Bunlardan 50-si dövlət qurumları digərləri isə kommertiya və qeyri dövlət təşkilatlarıdır. Bu gün "Elektron Hökumət" portalı üzərindən 42 dövlət qurumu tərəfindən 409 elektron xidmət vətəndaşların ixtiyarına verilib. Hər bir qurumda olan xidmətlər həm də, vətəndaşları həmin sahə ilə bağlı informasiya ilə təmin edir. Biz isə bir vətəndaş olaraq bu xidmətlərdən yararlanma vərdisinə yiyələnəliyik.

Son vaxtlar virtual dünyanın şəxsiyyət vəsiqəsi olan e-imzadan həm dövlət, həm də biznes strukturlarında elektron sənəd mübadiləsində istifadə, eləcə də bu strukturlar tərəfindən təqdim edilən elektron xidmətlərin tətbiqi sürətlənmişdir. Məsələn, bu günə qədər 35915 e-imza istifadəyə veilib. Onlardan 21795 dövlət qurumlarının, 6385 hüquqi şəxslərin, 7735 vətəndaşların payına düşür. "Elektron Hökumət" in və elektron sənəd mübadiləsinin açarı kimi e-imza kartı təkcə sənəd imzalamaq funksiyasını yerinə yetirmir. Həmçinin, bir çox proqramların, elektron xidmətlərin giriş elementini təşkil edir. E-imza kartı ilə aparılmış proseslərin təhlükəsizliyinə, inkar edilməzliyinə tam zəmanət verilir. E-imza kartı şəxsin elektron imzası olmaqla yanaşı onun bir çox elektron proqramlardan istifadəsi üçün şəxsi açarı rolunu oynayır.

"Elektron Hökumət" portalı tərəfindən təqdim olunan statistikaya əsasən, avqust ayı ərzində ən çox Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının xidmətlərindən istifadə olunub. Belə ki, qurumun elektron xidmətlərindən 524303 dəfə istifadə edilib. Qeyd edək ki, ay ərzində TQDK-nın ən çox istifadə olunan xidməti "Namizədlərin elektron ixtisas seçimi ərizələrinin onlayn qəbulu" dur.

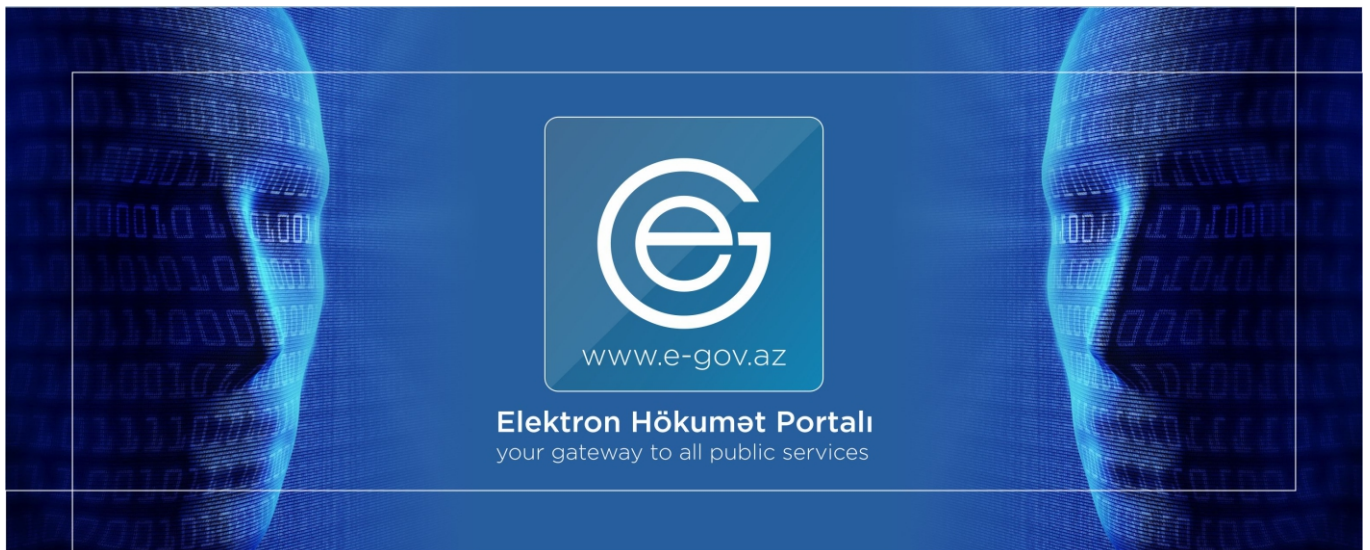
Xidmətlərinin istifadə statistikasına görə ikinci olan qurum Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyidir. Nazirliyin ən çox müraciət edilən e-xidmətləri "Telefon nömrəsi üzrə axtarış", "Mobil nömrə daşınması xidməti vasitəsilə digər şəbəkəyə daşınmış nömrələr barədə məlumatın verilməsi", "Mobil cihazların qeydiyyatdan keçirilməsi", "Mobil cihazların IMEI qeydiyyatının yoxlanılması", "Rabitə və kommunal xidmət haqlarının internet vasitəsilə ödənilməsi" və s. xidmətlərdir. Avqust ayında nazirliyin xidmətlərindən istifadə sayı 277996-a çatıb.

Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 12 sosial xidməti "Elektron Hökumət" portalına inteqrasiya edilib. Bu xidmətlər vasitəsilə heç yerə getmədən, istənilən vaxt hesabınıza yatırılan dövlət sosial sığorta haqqı barədə məlumat əldə etmək, işlənən illər üzrə pensiya kapitalı barədə məlumatı öyrənmək olar. Bundan başqa sosial tələbat yüksək olan "Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi", "Sığortaolunanlara məlumatın verilməsi", "Uşağın üç yaş tamam olanadək ona qulluq etməyə görə

müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi", "Uşağın anadan olmasına görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi", "Hamiləliyə və doğuma görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi" xidmətlərindən istifadə edə, həmçinin, DSMF-nin e-xidmətlərindən faydalanaraq məcburi dövlət sosial sığorta vəsaitini portal üzərindən onlayn şəkildə ödəyə bilərsiniz. DSMF-nin sosial tələbat kifayət qədər yüksək olan bu və digər xidmətlərindən avqust ayı ərzində 215419 dəfə istifadə edilib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi sosial xidmətlərin elektronlaşdırılması və vətəndaşlara real elektron xidmət təqdim edilməsinə göstərdiyi xüsusi diqqət sayəsində demək olar ki, portaldakı e-xidmətlərdən istifadə statistikasında mütəmadi olaraq ön yerlərdə olur. Avqust ayının statistikasına əsasən ƏƏSMN-nin xidmətlərindən 151946 dəfə istifadə edilib. ƏƏSMN tərəfindən təqdim olunan "Əmək müqaviləsi bildirişlərinin qeydiyyatına alınması və bu barədə işə götürənə məlumatın verilməsi" xidməti daha çox müraciət edilən xidmətlərdəndir.

Məlum olduğu kimi, tez-tez vətəndaşlarımızdan müxtəlif qurumlar tərəfindən çoxlu sayda arayışlar və sənədlər tələb olunur. Bu arayışları isə əldə etmək və adiyatı quruma təqdim etmək insanlardan vaxt və enerji tələb edir. Eyni zamanda bu proses müxtəlif neqativ hallara və sründürməçiliyə gətirib çıxarır. Portalda cəmi bir ildir yaradılan "Elektron arayışlar" xidməti vasitəsilə artıq vətəndaşlar 9 növ arayışları dövlət qurumuna getmədən elektron hökumət portalından asanlıqla əldə edə bilərlər. Qeyd edək ki, hazırda 20-ə yaxın bank və bir neçə kredit təşkilatları bu xidmətdən faydalanaraq kreditləşmə əməliyyatlarını həyata keçirirlər. Vətəndaşlar portal üzərindən e-arayışları formalaşdıraraq banklara və kredit təşkilatlarına təqdim edərək, vaxt itirmədən rahat və şəffaf şəkildə istəklərinə nail olurlar. Qeyd olunan üstünlüklərinə görə təkcə avqust ayı ərzində "Elektron Hökumət" portalının təqdim etdiyi elektron arayışlardan 49886 dəfə istifadə olunub. Kifayət qədər böyük olan bu rəqəm elektron arayışlara sosial tələbatın yüksək olduğundan xəbər verir ki, bu da elektron arayışların çeşidinin artırılması və tətbiq sahələrinin genişləndirilməsi üçün lazımı tədbirlərin görülməsini zəruri edir.

Hökumət Ödəniş Portalı "Elektron Hökumət" portalına tam olaraq inteqrasiya edildi

Məlumdur ki, nağdsız ödənişlər məhz informasiya kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) müasir inkişaf səviyyəsinə çatmasından sonra mümkün olub.

Bununla bağlı olaraq, "Azərbaycan Respublikasının inkişafı naminə informasiya kommunikasiya texnologiyaları üzrə Milli Strategiya" da müəyyənləşdirilən hədəflərdən biri nağdsız ödənişlər sisteminin inkişaf etdirilməsidir.

Hazırda, ölkəmizdə nağdsız ödənişlərin həyata keçirilməsi məsələsi istər fərdi cihazlarla istərsə də, xüsusi ödəniş terminaları vasitəsilə ictimai səviyyədə həllini tapmışdır.

Bu baxımdan bir çox strategiyalar qəbul olunmuşdur, xüsusəndə dövlət başçısı tərəfindən "Azərbaycan Respublikasında Milli Ödəniş Sisteminin (MÖS) İnkişafı üzrə 2005-2007-ci illər üçün Dövlət Proqramı" təsdiqlənməsi ilə yaradılan milli ödəniş sisteminin imkanlarından daha aktiv istifadə olunmasını, bütün ölkə üzrə vahid elektron ödəniş məkanının yaradılmasını, hüquqi və fiziki şəxslərin maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının daha da artırılmasını mümkün etmişdir. Adı çəkilən proqram ödəniş sistemləri sahəsində aparılan islahatların əhatə dairəsinin genişləndirilməsini və regionlara istiqamətləndirilməsini təmin etdi.

Dövlət Proqramının əsas tədbirlərindən biri kommunal xidməti müəssisələrinin daxili informasiya sistemlərinin inkişaf etdirilərək Milli Ödəniş Sistemi infrastrukturuna texnoloji inteqrasiyanın həyata keçirilməsi, kommunal xidmətlər üzrə ödənişlərin yığım səviyyəsinin və şəffaflığın daha da artırılması və bu sahədə maliyyə dövriyyəsinin bank sisteminə cəlb edilməsi idi. Bununla bağlı, Milli Ödəniş Sisteminin yeni bir komponentinin - Kütləvi Ödənişlər üzrə Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya Sisteminin (KÖMİS) konsepsiyası təsdiq edildi.

MÖS infrastrukturunun növbəti inkişaf mərhələsində dövlət büdcəsinə ödənişlərin bankdan kənar nağd qaydada aparılmasının aradan qaldırılması, modern və çevik idarəetmənin təmin edilməsi üçün dövlət orqanları tərəfindən göstərilən xidmətlərə görə rüsumların və digər ödənişlərin real vaxt rejimində, elektron formada ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə Mərkəzi Bank tərəfindən xüsusi bir layihə həyata keçirildi və KÖMİS-in bazasında "Hökumət Ödəniş Portalı" (HÖP) yaradıldı.

Ölkədə müxtəlif nağdsız ödəniş sistemlərinin yaradılmasının əsas mahiyyəti irili-xırdalı bütün ödənişlərin abonent bazasını yaratmaqla ödəniş prosesinin səmərəliliyini və şəffaflığını təmin etmək vətəndaşlara ən müasir ödəniş mexanizmləri vasitəsilə ödəmələrin aparılmasına şərait yaratmaqdadır.

Ölkədə nağdsız ödənişlərin, həcmnin, artırılması nəticəsində dövriyyədə olan nağd pul kütləsinin əksər hissəsi banklara cəlb edilir ki, bununla da pul siyasətinin effektiv həyata keçirilməsi, investisiya potensialının yüksəldilməsinə gətirib çıxarır.

Bu günlərdə isə mövcud imkanlardan daha səmərəli istifadə edilməsi, bank xidmətlərinə çıxış imkanının artırılması, nağdsız ödənişlərdən istifadənin genişləndirilməsi məqsədilə "Elektron Hökumət" portalının operatoru Rabitə və

Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi və Mərkəzi Bank arasında əməkdaşlıq sayəsində "Hökumət Ödəniş" portalı yenilənərək, "Elektron Hökumət" portalına inteqrasiya edilmişdir.

Bununla əlaqədar olaraq, Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət agentliyinin HÖP infrastrukturuna inteqrasiyası üçün "Hökumət Ödəniş Portalı ilə əməliyyatların aparılmasına dair" Kollektiv sənəd imzalanmışdır. HÖP-ə inteqrasiyası üçün ən müasir texnoloji həllərə əsaslanan informasiya mübadiləsi servisləri tətbiq olunmuşdur.

"Elektron Hökumət" portalına inteqrasiya edilmiş "Hökumət Ödəniş" portalı müxtəlif ödənişləri "Kommunal", "Rabitə", "İpoteka", "Büdcə" kimi qruplarda birləşdirir. Vətəndaş istənilən qrup üzrə ödəniş etmək üçün xidmətin adını və ödəniş üçün tələb olunan informasiyaları daxil edərək yaratdığı xidməti yadda saxlaya və ödənişi reallaşdırma bilər. Sistem üzrə bütün sahələr üzrə ödənişlər ödəmə tarixçəsində saxlanılır və istənilən vaxt baxılması mümkündür. Həmçinin, yeni sistem vasitəsilə vətəndaş bir neçə xidmət üçün birlikdə ödəniş etmək imkanına sahib olacaq.

Artıq Portalda əks olunan "Kommunal" bölməsi vasitəsilə Azəriqaz, Azərsu, Azəristilik, Azərişiq (Bakı), Azərişiq (Regionlar) üzrə ödənişləri çevik və operativ şəkildə icra etmək mümkün olacaq.

Portalın "Rabitə" bölməsi Azercell, Nar Mobile, Bakcell, Stasionar Telefon Xidmətləri üzrə ödənişləri bir arada toplayır. Artıq vətəndaşlar rabitə borcunu vahid məkandan faydalanaraq ödəyə biləcəklər.

"İpoteka" bölməsi üzrə kreditin kodu daxil olunmaqla çevik ödəniş təmin ediləcək.

"Büdcə" bölməsi Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu, Energetika Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin ödəniş xidmətləri inteqrasiya olunmuşdur. Artıq vətəndaşlar cərimə, dövlət rüsumu kimi ödənişləri portal üzərindən reallaşdıracaqlar.

"Məlumatları yenilə" üstünlüyü ilə istifadəçi bəzi fərdi məlumatları sistem tərəfindən dərhal əldə edə bilər. Yadda saxla və imtina düymələri vasitəsilə vətəndaşa çıxan məlumatdan faydalanmaq imkanı verilir. Axtarış servisi vasitəsilə xidmətlər üzrə axtarış etmək sadələşdirilmişdir.

Ən əsası isə vətəndaşlar, hüquqi və fiziki şəxslər bir məkandan yəni "Elektron Hökumət" portalından bütün ödənişlərini reallaşdırdığı vaxtda portal üzərindən digər xidmətlərə də müraciət edə biləcək. Beləliklə, "Elektron Hökumət" in mühüm prinsipi olan "bir pəncərə" üzrə xidmət təminatı ödənilmiş olacaq.

Azərbaycandakı təşkilatlarda İT infrastrukturun optimallaşdırılması və səmərəliliyinin artırılması nümunələri" mövzusunda seminar keçirildi

30.09.2015 tarixində Microsoft şirkətinin Azərbaycan nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə "Azərbaycandakı təşkilatlarda İT infrastrukturun optimallaşdırılması və səmərəliliyinin artırılması nümunələri" mövzusunda seminar keçirilmişdir. Tədbirdə Dövlət Neft Fondu, Qarant Sığorta şirkəti, EuroDesing şirkəti, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və AzInTelecom MMC-nin, həmçinin, şirkətin gümüş tərəfdaşları siyahısına yenidən daxil olmuş Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzinin mütəxəssisi məruzəçi qismində iştirak etdi.

Tədbiri açıq elan edən Microsoft Azərbaycan şirkətinin mütəxəssisi Qaçay Mirzəyev Microsoft şirkətinin Azərbaycan-dakı fəaliyyəti və qurulan çoxşaxəli əməkdaşlıqlardan bəhs etdi. Microsoft həlləri barədə qısaca məlumat verən məruzəçi sentyabrın 23-də 192 dünya ölkəsində tətbiq olunan Microsoft Office 2016 və Windows 10-un Azərbaycan dilinə tərcüməsində Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin rolunu qeyd etdi. Məruzəçi Microsoftun yeni məhsullarından xüsusilə də, müasir dünyada gündən-günə artan təhlükələrin qarşısını almaq üçün təklif olunan həllərdən bəhs etdi.

Sonra söz, Microsoft Azərbaycanın yaxın tərəfdaşlarından olan Eurodesign şirkətinin mütəxəssisinə verildi. Avropa Oyunlarının Azərbaycan üçün önəmini qeyd edən məruzəçi "Baku 2015 birinci Avropa Oyunları" layihəsində tətbiq olunan Microsoft həllərinin üstünlüklərindən və əldə olunan nəticələrdən danışdı.

Daha sonra, Dövlət Neft Fondunun nümayəndəsi yeni inzibati binaya miqrasiya ilə bağlı toplanılan təcrübələrdən və tətbiq olunan texnologiyalardan söz açdı.

Qısa fasilədən sonra, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzinin şöbə müdiri Arif Mailov Açıq Açar İnfrastrukturunu layihəsinin tətbiqində müəssisənin topladığı təcrübələr barədə məlumat verdi. Tələb

olunan infrastrukturun qurulmasını zəruri edən amilləri və qanuni əsası barədə danışan məruzəçi Milli Açıq Açar İnfrastrukturunun iyerarxik modeli üzrə texniki təfərrüatları nəzərə çatdırdı. Məruzəçi bildirdiki, bu gündəlik dövlət qurumları üzrə autentifikasiya və e-imza tranzaksiyalarının sayı 5,3 milyon, hüquqi və fiziki şəxslər üzrə isə 1,7 milyondur. MHM-in MSXM tərəfindən hazırda e-imza ilə yanaşı, onlayn imza, mobil imza eləcə də, mobil İD təmin edildiyini bildirən mütəxəssis yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrinin tətbiqində müəssisənin mövqeyi, vəzifələrini aydınlaşdırdı, həmçinin, gələcəyə yönəlik planlardan danışdı. Arif Mailov Microsoft Azərbaycan gümüş tərəfdaşlığının əhəmiyyətini vurğuladı və bu tərəfdaşlığın müəssisənin istər e-imza istərsə də "Elektron Hökumət" istiqamətində işinin keyfiyyətini yüksəldəcəyini qeyd etdi. İnnovativ həllərə müəssisənin xüsusi marağından danışan məruzəçi hazırda, bir çox sahələrdə elmi araşdırmaların aparıldığını kriptografiya sahəsində geniş elmi nəticələrin çıxarıldığını söylədi.

Tədbirin sonunda ASAN xidmətin daxili işinin təşkilində tətbiq olunan portal həllindən və əldə olunan nəticələrdən, Cənub Qafqaz Dəhlizi layihəsinin İT inzibatçısı tətbiq olunan həllər üzrə qısaca informasiya verdi.

AzInTelecom MMC-nin eksperti qurulmaqda olan III Tier Data Center üzrə III Tier mərhələsinin üstünlüklərindən və təhlükəsizlik şəraitini işıqlandırdı. Bildirdi ki, qurulacaq sistem məlumatların saxlanması və mühafizəsi istiqamətində dünya standartlarına tamamilə cavab verəcək. Hazırda, bir çox müəssisələrin marağında olan Data Center təhvil verildikdən sonra bütün qurumlara xidmət üçün açıq olacaq. Məruzəçi, bununla əlaqədar, ölkənin milli "Elektron Hökumət" portalının operatoru, RYTN MHM ilə artıq əməkdaşlığa start verildiyini də diqqətə çatdırdı.

Tədbir iştirakçıların sualları və baş tutan anket sorğusunun qalibinin mükafatlandırılması ilə yekunlaşdı.

“157” Zəng (Çağrı) Mərkəzinin yeni platformada fəaliyyətinin 1 ili tamam olur

15.09.2015 tarixində “Elektron Hökumət” portalının Operatorunun 157 Zəng Mərkəzinin yeni platformada fəaliyyətinin bir ili tamam olur. Görülən işlərin keyfiyyətinin artırılması, daxil olan müraciətlər əsasında mövcud problemlərin operativ şəkildə öyrənilərək aradan qaldırılması üçün nəzərdə tutulan mərkəz “Elektron Hökumət” portalında olan xidmətlər, elektron imza, portal üzərindən vətəndaşlara təqdim olunan onlayn konsultasiya xidməti, azdatacom internet provayderi, internet, easypay və apus sistemi vasitəsilə ödəmələr, poçt şöələrində aparılan ödənişlər və sair barədə vətəndaşların müraciətlərini qəbul edir. Məlumat verdiyimiz kimi, ötən ilin sentyabrında mərkəz yenidən rekonstruksiya edildi və yeni proqram təminatı ilə təchiz olundu. Həmçinin, operatorlar arasında yenidən ixtisaslaşma aparıldı və texniki sualların cavablandırılması üçün peşəkar mütəxəssislər seçildi. Bu iş mərkəzin işinin daha da professionallaşmasına təkan verdi.

157 Zəng Mərkəzindən istifadə etməklə vətəndaşlar mərkəzə getmədən e-poçt və ya telefon vasitəsilə qeyd edilən xidmət növləri, tələb edilən sənədlər və sair barədə məlumat ala, mərkəzin fəaliyyəti ilə bağlı öz təkliflərini göndərə bilərlər.

Stasionar telefonlardan birbaşa «157» nömrəsinə edilən zənglər və aparılan danışıqlar, habelə “Çağrı” mərkəzi tərəfindən göstərilən bütün xidmətlər ödənişsizdir. “Çağrı” mərkəzinə zəng edən vətəndaş səsli menyü vasitəsilə aşağıda qeyd edilən xidmət növlərindən ona lazım olanını seçib, təqdim olunan məlumatı dinləyə və ya əlavə suallarla bağlı operatora bağlana bilər:

- **Sürətli internet xidmətləri üçün "1" düyməsini;**
- **AzDataCom internet xidmətinin texniki dəstəyi üçün "2" düyməsini;**

- **Elektron imza xidmətləri üçün "3" düyməsini;**
- **Elektron hökumət xidmətləri üçün "4" düyməsini;**
- **Operatorla əlaqə üçün "0" düyməsini basın.**

Nəzarət məqsədilə operatorların bütün cavabları online qeydiyyata alınır və uzun müddətə arxivləşdirilir.

Son bir ilin statistikasına görə 157 zəng mərkəzinə daxil olmuş zənglərin sayı 84677-dir. Cəmi 4 aydır istifadəyə verilən onlayn konsultasiyaya olan müraciətlərin sayı isə 11144-dən artıqdır. Bundan başqa çağrı mərkəzinin info@e-gov.az elektron poçtuna yazılmış 25000-ə qədər, skype vasitəsilə isə 4000 müraciətə cavab verilib.

157 Zəng (Çağrı) Mərkəzi bu yaxınlarda daha bir innovativ xidmətin təqdimatına hazırlaşır. Belə ki, tezliklə, mərkəzə qurumlarla bağlı daxil olan müraciətlərin dərhal aidiyyəti qurumun zəng mərkəzinə yönləndirilməsi üçün sistem yaradılacaq. Bununla da, vətəndaşların digər qurumlarla bağlı müraciətləri vaxt itirilmədən yönləndiriləcək və cavablandırılacaq.

Qeyd edək ki, vətəndaşlar sual və müraciətlərini facebook səhifələrimizə, skype ünvanımıza və e-poçt ünvanlarımıza da göndərirlər. Həmin müraciətlər dərhal araşdırılır, müvafiq tədbirlər görülür və vətəndaşlar bu barədə məlumatlandırılırlar.

Azərbaycanın sığorta-pensiya sistemində İKT-nin tətbiqi üzrə uğurlu təcrübəsi beynəlxalq konfransda təqdim edilib

Bu günlərdə Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının (BSTA) Qazaxıstan Respublikasının Səhiyyə və Sosial İnkişaf Nazirliyi və Dövlət Sosial Təminat Fondu ilə birgə təşkilatçılığı ilə Qazaxıstan Respublikasının Astana şəhərində "Sosial sığortada informasiya kommunikasiya texnologiyaları" üzrə 14-cü Beynəlxalq Konfrans keçirilib.

DSMF-nin İctimaiyyətlə əlaqələr sektorundan bildirilir ki, konfransda 50 ölkədən 75 təşkilatı təmsil edən 300-ə yaxın rəhbər işçi, informasiya texnologiyaları üzrə menecer və ekspertlər, eləcə də BSTA rəhbərliyi və katibliyi geniş tərkibdə iştirak edib.

Tədbirin ilk günündə Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun İnformasiya texnologiyaları şöbəsinin müdiri Sabir Qocayev "İKT-nin tətbiqi ilə sığorta-pensiya sisteminin effektiv idarə edilməsi: Azərbaycan Respublikasının təcrübəsi" mövzusunda təqdimat edib. Təqdimat iştirakçıları arasında böyük maraq yaradıb və qaldırılan suallar ətrafında müzakirələr aparılıb. Eyni zamanda, konfransın gedişi zamanı bir sıra ölkələrin sığorta-pensiya qurumlarının nümayəndələri ilə ikitərəfli müzakirələr aparılıb.

Üç gün davam edən Konfransda sosial müdafiə sahəsində informasiya kommunikasiya texnologiyaları həllərinin hədəfləri və prinsipləri, eləcə də siyasi və strateji perspektivləri, İKT sənayesinin inkişaf istiqamətləri, irimiqyaslı proqram-texniki sistemlərin tətbiqi üzrə cari təcrübələr və təkrar tətbiq oluna bilən standart yanaşmaların reallaşdırılması üçün baza texnologiyalara dair təqdimatlar edilib və geniş müzakirələr aparılıb.

Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 3 yeni xidməti "Elektron Hökumət" portalına inteqrasiya edildi

"Elektron Hökumət" in inkişafı və sosial əhəmiyyətinin təsdiqi sayəsində bir çox sahələrdə aparılan uğurlu islahatlar zamanı sığorta-pensiya sahəsi də daima diqqət mərkəzində saxlanılmış və uzun illərini əməyə sərf etmiş pensiyaçılar üçün daha rahat, şəffaf və beynəlxalq standartlara uyğun xidmət təmin etmək üçün mütəmadi tədbirlər görülmüşdür.

2012-ci ildə "Elektron Hökumət" portalının istifadəyə verilməsi ilə digər xidmətlər kimi sığorta-pensiya məsələləri ilə bağlı xidmətlərin də elektron mühitdən "bir pəncərə" prinsipi əsasında vətəndaşlara çatdırılması üzərində işlənmiş və aidiyyəti qurumun 12 elektron xidməti portal vasitəsilə vətəndaşların istifadəsinə verilmişdir.

Bu gündən etibarən isə qurumun daha 3 elektron xidməti portala inteqrasiya edilmişdir:

- Sığortaedənin (Fiziki şəxs) onlayn uçota alınması;
- Sığortaedənin (Hüquqi şəxs) onlayn uçota alınması;
- Dövlət sosial sığorta şəhadətnaməsinin dəyişdirilməsi və ya dublikatının verilməsi üçün müraciətin qəbulu.

Artıq portal vasitəsilə fiziki və hüquqi şəxs qismində sığortaedənin qeydiyyatı alınması üçün müraciət prosesi daha sadələşəcək. Eləcə də, dövlət sosial sığorta şəhadətnaməsinin dəyişdirilməsi və ya dublikatın verilməsi üçün bir neçə saniyə ərzində müraciət etmək mümkün olacaq. Məlum olduğu kimi, bu xidmətlərin onlayn təmin edilməsinin biznes sektoru üçün də rolu əvəz edilməzdir.

Hesab edirik ki, "Elektron Hökumət" portalında belə istifadəçi yönümlü xidmətlərin say çoxluğu yeni biznes sahələrinin dövlət qurumları ilə işini şəffaflaşdırmaqla səmərəli elektron münasibətlərin təşkilinə zəmin yaradacaq.

"Elektron Hökumət" portalının mobil versiyası nümayiş etdirildi

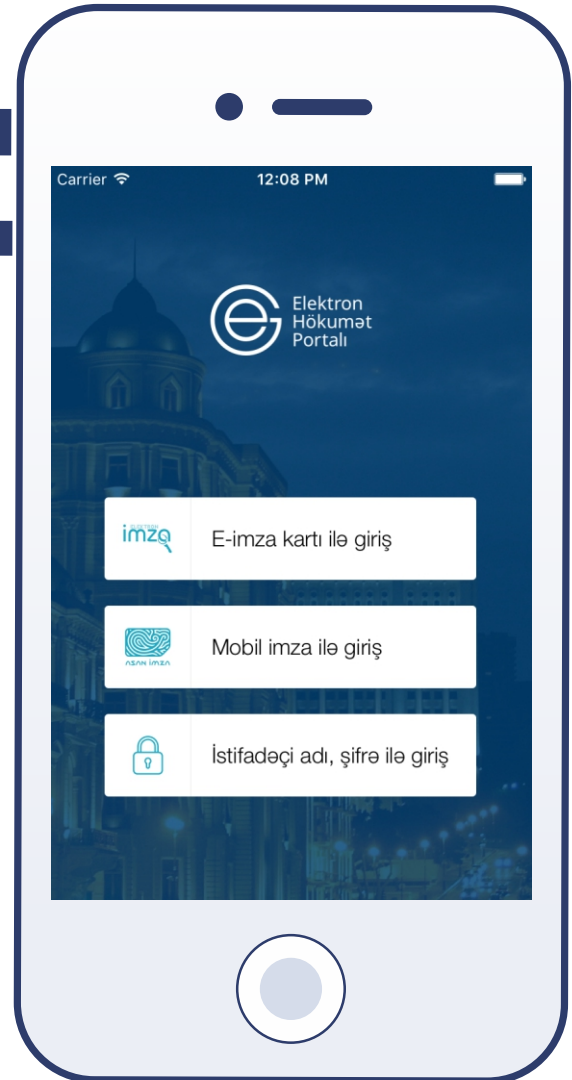
İKT vasitələrinin bütün sahələrdə geniş təşəkkül tapdığı dövrdə vətəndaşlara elektron mühitdən xidmət göstərmək idarəetmə strukturları üçün əsas prioritet məsələdir. Bu baxımdan "Elektron Hökumət" portalının rolu mühümdür. Belə ki, artıq 50-si dövlət qurumları, 35-i kommersiya və qeyri-dövlət təşkilatları olmaqla 85 qurum portala inteqrasiya edilmişdir. Bu gün 44 dövlət qurumunun 409 elektron xidmətlərini bir məkanda toplayan "Elektron Hökumət" portalının istifadə verildiyi tarixdən 3 il keçir. Portalın istifadəçi yönümlü interfeysi "şəxsi kabinet", "onlayn konsultasiya", "əks əlaqə", "mənim xidmətlərim" kimi servisləri özündə birləşdirir.

Bununla yanaşı, Dövlət informasiya ehtiyatlarının və fərdi məlumatların informasiya sistemlərinin dövlət reyestrləri "Elektron Hökumət" portalının operatoru tərəfindən aparılır və keçən dövr ərzində 82 dövlət informasiya ehtiyatı və 169 fərdi məlumatların informasiya sistemi reyestrlərdə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

"Elektron Hökumət" portalının yeni mobil platformasının tezliklə vətəndaşların istifadəsinə verilməsi planlaşdırılır. İlkin mərhələdə yaradılmış mobil platformada portaldakı 12 dövlət qurumunun elektron xidmətləri öz əksini tapanacaq. Qeyd edək ki, mobil versiyaya vətəndaşların ən çox ehtiyac duyduğu xidmətlər, o cümlədən "Elektron Arayış"lar əlavə edilmişdir.

"Elektron Hökumət" portalının mobil platformasının ilkin versiyasından hələlik iOS əməliyyat sistemi və Android əməliyyat sisteminin idarəçiliyi altında işləyən mobil qurğu sahibləri faydalana biləcəklər.

Tezliklə, ən çox istifadə olunan istifadəçi yönümlü xidmətlər "Elektron Hökumət" portalının mobil versiyası vasitəsilə vətəndaşlara mobil telefon qədər yaxın olacaq.

Data Mərkəz istismara tam hazırdır

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin (RYTN) "AzInTelecom" MMC tərəfindən inşa edilən Data Mərkəz Respublikamızda və bütövlükdə Qafqaz regionunda ilk sertifikatlaşdırılmış mərkəz olaraq uğurlu test sınaqlarından keçmiş və yaxın vaxtlarda istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur.

Bu günlərdə RYTN-nin Məlumat və Hesablama Mərkəzinin (MHM) rəhbərliyi və qrup mütəxəssislər texnoloji infrastrukturla yaxından tanış olmaq üçün "AzInTelecom" MMC-nin Data Mərkəzinə səfər etmişlər.

Ölkəmizin bu gün qarşıya qoyduğu əsas məqsədlərdən biri respublikamızı regionun tranzit informasiya mərkəzinə çevirməkdir. Bu istiqamətdə daha bir ilkə imza atılması – ölkəmizdə Data Mərkəzin qurulması bizi bu məqsədin reallaşmasına bir addım da yaxınlaşdırır.

Respublikamızda Data Mərkəzin yaradılmasının başlıca amilləri:

Ölkəmizdə İKT sahəsinin artan xətlə inkişaf etməsi, çoxsaylı informasiya resurslarının və xidmətlərinin yaradılması, onlardan istifadənin genişlənməsi və texnologiyaların inkişafından irəli gələn məlumat tələbatının çoxalmasıdır. Digər bir amil isə ölkəmizin informasiya sistemlərinin qlobal informasiya məkanına inteqrasiyasının genişlənməsi və dünyada informasiya həcmının gündən-günə artmasıdır.

Regionda fəaliyyət göstərəcək, məlumatların emalı və saxlanılmasını təmin edəcək Data Mərkəz ABŞ-ın "Uptime Institute" təşkilatı tərəfindən uğurlu test sınaqlarından keçərək Tier III səviyyəsinə uyğun beynəlxalq sertifikatını əldə etmişdir.

Qeyd edək ki, Data Mərkəzin istismara verilməsi bulud servislərinin populyarlaşmasına və bulud texnologiyalara keçid prosesini sürətləndirməyə imkan yaradacaqdır. Regional mərkəz bütün dünya operatorlarının Azərbaycan bazarına cəlb edilməsinə xidmət edəcək və dünya üzrə iri İT xidmətləri provayderlərinin Data Mərkəzdə öz infrastrukturunun yaradılmasına müsbət təsir edəcək. Bundan başqa, Data Mərkəzin bank və digər maliyyə qurumları tərəfindən istifadə olunması üçün tələb olunan PCI DSS standartının tətbiqi əsas hədəf kimi qarşıya qoyulur.

Tier III səviyyəli Data Mərkəzlərdə iş fəaliyyəti 99,982 % etibarlılıq səviyyəsi ilə təmin olunur və il ərzində yol verilə bilən dayanma vaxtı 1,6 saat təşkil edir. Bütün bunlar texniki şərtlərdə nəzərə alınmış, mühəndis altsistemləri rezervasiya olunmuşdur. Mərkəzin Tier III səviyyəsində qurulması bugünkü reallığa cavab verir. Tier III kateqoriyasının əsas fərqləndirici xüsusiyyətlərinə mühəndis altsistemlərinin paralel fəaliyyəti, ehtiyat soyutma sistemi, ehtiyat enerji təminatı sistemi və ehtiyat telekommunikasiya infrastrukturunu daxildir.

"AzInTelecom" MMC-nin Şəbəkə Texnologiyaları şöbəsinin rəisi Füzuli Məlikovun sözlərinə görə hal-hazırda bir sıra böyük yerli və xarici şirkətlər Data Mərkəzə İT-infrastrukturular yerləşdirməkdə maraqlıdırlar və bu istiqamətdə danışıqlar aparılır. Onu da əlavə etdi ki, "Sifarişçilər arasında bölüşdürüləcək resurslar artıq planlaşdırılıb". Məlumat emalı mərkəzi ümumi sahəsi 1000 kv. m, kollokasiya sahəsi 462 kv. m olan sahədə yaradılıb. Server rəflərinin sayı 56 ədəd, massivin həcmi 30 petabayt, verilənlərin ötürülmə sürəti saniyədə 10-100 GbE təşkil edir. Tələbatdan asılı olaraq, gələcəkdə Data Mərkəzin gücünün artırılması nəzərdə tutulur.

F. Məlikov bildirdi ki, bu günə qədər ölkəmizdə belə bir mərkəz olmadığından hər bir böyük müəssisənin əgər belə demək mümkünsə özünə məxsus "Data Mərkəz"-i vardır. Ölbəttə ki, təhlükəsizlik baxımından o qədər də güvənli və əlverişli olmayan bu mərkəzlərdə bir neçə İT mütəxəssisləri, sistem administratorları və s. çalışırlar. Bu isə müəyyən maliyyə itkisinə səbəb olur. Texnoloji innovasiyaları özündə əks etdirən bu Data Mərkəzdə informasiyanı yerləşdirmək müəssisəyə daha rahat, çevik və daha ucuz qiymətə başa gələcəkdir. Qiymətlər isə enerji sərfiyyatına, avadanlıqların amortizasiyasına və rəfin tutduğu yerə görə tənzimlənəcəkdir. Ümumiyyətlə, Mərkəzdə bütün istehlakçıların məlumatları - ən sadə məlumatdan daha mürəkkəbinə qədər, məlumatların həcmi və kateqoriyasından asılı olmayaraq, eyni dərəcədə - yüksək səviyyədə mühafizə ediləcəkdir. Ehtiyatlılığın təmin edilməsindən başqa, biometrik nəzarət sistemindən başlayaraq təhlükəsizlik sensorları və fiziki nəzarət sensorları daxil olmaqla altı pilləli təhlükəsizlik sistemi təmin ediləcəkdir. Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Azərbaycan qanunvericiliyinin məlumatların qorunması ilə ciddi tələbləri sayəsində müştərilərə məlumatların toxunulmazlığına dair tam zəmanət verilir. Nəzarət sistemi və serverlərin idarə edilməsi 3 növbəli iş rejimi 7/24 olmaqla bütün sutkanı əhatə edəcəkdir.

Data Mərkəzin resurslarından telefon operatorları, maliyyə təşkilatları, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri və eləcə də müxtəlif təşkilatlar informasiyanın qorunması və saxlanması üçün istifadə edə bilirlər. Emal prosesində hər hansı bir məlumatın sızması, ümumilikdə kənar müdaxilələrdən qorunmasının vacibliyi isə öz növbəsində informasiya təhlükəsizliyi məsələsinə diqqətin artırılmasını aktuallaşdırır. Bu baxımdan, Mərkəz Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatının (İSO) məhz Data Mərkəzlər üçün müəyyən etdiyi İSO/İEC-27001 informasiya təhlükəsizliyi standartına cavab verməlidirlər. Bu istiqamətdə də müvafiq təşkilatla işlər davam etdirilir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, hər Data Mərkəz maliyyə tranzaksiyalarının uğurla aparılması üçün zəruri olan bu tələblərə cavab vermək iqtidarında olmur.

Regional Data Mərkəz bütün dünya operatorlarının Azərbaycan bazarına cəlb olunmasına xidmət edəcək və dünya üzrə iri İT xidmətləri provayderlərinin bu Data Mərkəzdə öz infrastrukturunun yaradılmasına müsbət təsir edəcəkdir.

Respublikamız üçün olduqca önəmli və qururverici əhəmiyyət daşıyan bu layihə İKT sahəsində güclü infrastrukturun qurulmasına yönəlmişdir. Bundan başqa Data Mərkəzin yaradılması yeni iş yerlərinin açılmasına imkan verəcəkdir. Bu baxımdan, layihənin iqtisadiyyata, ölkənin ümumi inkişafına verəcəyi töhfələri də gözləniləndir.

01.09.2015 – 30.09.2015-ci il dövrü ərzində “Elektron Hökumət” portalı vasitəsilə ən çox istifadə olunan e-xidmətlərin siyahısı:

Nº	Xidmətin adı	Təchizatçının adı	Say
1	Mobil nömrə daşınması xidməti vasitəsilə digər şəbəkəyə daşınmış nömrələr barədə məlumatın verilməsi	RYTN	131637
2	Əmək müqaviləsi bildirişlərinin qeydiyyatına alınması və bu barədə işəgötürənə məlumatın verilməsi	ƏƏSMN	130352
3	Əmək müqaviləsi bildirişləri barədə məlumatların işçilər tərəfindən əldə edilməsi	ƏƏSMN	81118
4	Telefon nömrəsi üzrə axtarış	RYTN	66807
5	Mobil cihazların qeydiyyatdan keçirilməsi	RYTN	49506
6	Mobil cihazların IMEI kodunun yoxlanılması	RYTN	47991
7	Portal üzərindən istifadəçi qeydiyyatı	Elektron Arayışlar	26628
8	İş yerinə dair arayış	ƏƏSMN	22856
9	Rabitə və kommunal xidmət haqlarının internet vasitəsilə ödənilməsi	RYTN	20141
10	Namizədlərin elektron ixtisas seçimi ərizələrinin onlayn qəbulu	TQDK	18880
11	Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	18766
12	Namizədlərə, sınaq imtahanı iştirakçılarına imtahan nəticələri haqqında məlumatların internet və ya qısa mesaj (SMS) vasitəsilə verilməsi	TQDK	17836
13	Sığortaolunanın onlayn uçota alınması	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	15697
14	Vətəndaşa aid fərdi məlumatlar üzrə arayış	Elektron Arayışlar	12156
15	Uşağın anadan olmasına görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	10831
16	Hamiləliyə və doğuma görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	10768
17	Uşağın üç yaş tamam olanadək ona qulluq etməyə görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	10502
18	Sığortaolunarlara məlumatların verilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	7853
19	Sığortaedənin uçot nömrəsinin öyrənilməsi	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	5349
20	AzDataCom internet xidmətinə qoşulma üçün sifariş	RYTN	3941

01.10.2015-ci il tarixə Dövlət İnformasiya Ehtiyatlarının və Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemlərinin Dövlət Reyestrlərinə daxil edilmiş məlumatlar barədə

bütün qurumlar üzrə

Dövlət İnformasiya Ehtiyatları	Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemləri	Cəmi
82	169	251

Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 181-4-cü maddəsinə əsasən, fərdi məlumatlar haqqında qanunvericiliklə dövlət qeydiyyatı tələb olunan, lakin dövlət qeydiyyatından keçməyən informasiya sistemində fərdi məlumatların toplanılmasına və ya işlənilməsinə görə 300 manatdan 500 manatadək cərimə tətbiq edilir.

30.09.2015 tarixə təqdim olunmuş elektron imza vəsiqələri barədə statistik məlumat

Dövlət qurumlarına verilmiş sertifikatlar	Hüquqi şəxslərə verilmiş sertifikatlar	Vətəndaşlara verilmiş sertifikatlar	Cəmi
22046	6522	7783	36351

2015-ci ilin sentyabr ayı ərzində bütün qurumlar üzrə "Elektron Hökumət" portalı tərəfindən təqdim olunan e-xidmətlərdən istifadə barədə statistik məlumat:

№	Xidmət təchizatçısının adı	Elektron xidmətlər	Xidmətlərdən istifadə
1	Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	44	329073
2	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	7	236714
3	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	18	94102
4	Elektron Arayışlar	12	48258
5	Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası	15	40790
6	Daxili İşlər Nazirliyi	3	4152
7	Mərkəzi Seçki Komissiyası	7	1995
8	Təhsil Nazirliyi	5	1984
9	"Azərsu" ASC	4	1448
10	"Azərişiq" ASC	1	1278
11	Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	4	1062
12	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	3	1042
13	Dövlət Gömrük Komitəsi	7	826
14	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	5	802
15	Səhiyyə Nazirliyi	6	595
16	Milli Arxiv İdarəsi	2	464
17	Prezident yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya	4	346
18	Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi	8	345
19	Ədliyyə Nazirliyi	2	268
20	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	5	264
21	Vergilər Nazirliyi	6	226
22	"AzərEnerji" ASC	1	193
23	Nəqliyyat Nazirliyi	4	167
24	Dövlət Statistika Komitəsi	3	135
25	Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	1	113
26	Dövlət Dəniz Administrasiyası	11	103
27	Gənclər və İdman Nazirliyi	4	89
28	Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	13	88
29	Xarici İşlər Nazirliyi	1	74
30	Baş Prokurorluq	1	72
31	Dövlət Miqrasiya Xidməti	1	69
32	Dövlət Sərhəd Xidməti	2	65
33	Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1	61
34	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	13	58
35	Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1	54
36	Fövqəladə Hallar Nazirliyi	3	53
37	Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	1	36
38	İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	1	34
39	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1	31
40	Qiyətli Kağızlar Üzrə Dövlət Komitəsi	10	29
41	Müəllif Hüquqları Agentliyi	5	26
42	Energetika Nazirliyi	5	21
43	Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	2	11
	CƏMİ	253	767616

"E-hökumət" portalında olan e-xidmətlərin Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2011-ci il tarixli 191 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş siyahı ilə

MÜQAYISƏLİ TƏHLİLİ

01.10.2015

Sıra №	DÖVLƏT QURUMUNUN ADI	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərin sayı	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərdən portalda olanların sayı	Portaldə yerləşdirilmiş e-xidmətlərin ümumi sayı	Qurumların öz saytlarında yerləşdirilmiş e-xidmətlərin ümumi sayı	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərdən qurumların öz saytlarında olanların sayı
1	Xarici İşlər Nazirliyi	3	1	1	3	3
2	Daxili İşlər Nazirliyi	26	1	3	24	24
3	Ədliyyə Nazirliyi	25	17	17	16	14
4	Fövqəladə Hallar Nazirliyi	3	3	3	3	3
5	Maliyyə Nazirliyi	4	0	0	10	3
6	İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	7	7	8	11	7
7	Vergilər Nazirliyi	62	57	59	60	60
8	Energetika Nazirliyi	8	5	5	5	5
9	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	15	10	12	15	14
10	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	15	14	19	21	14
11	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	18	18	18	36	18
12	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	17	4	11	10	4
13	Təhsil Nazirliyi	8	4	6	16	7
14	Səhiyyə Nazirliyi	38	32	33	30	30
15	Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	16	16	35	26	16
16	Nəqliyyat Nazirliyi	5	4	4	5	5
17	Gənclər və İdman Nazirliyi	6	4	4	6	6
18	Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	1	1	1	1	1
19	Qiyətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi	10	10	12	13	10
20	Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1	1	1	1	1
21	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	4	4	4	4	4
22	Dövlət Gömrük Komitəsi	11	3	6	14	11
23	Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	29	26	31	31	26
24	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2	1	1	2	2
25	Dövlət Statistika Komitəsi	5	5	5	5	5
26	Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	6	0	0	6	6
27	Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1	1	1	1	1
28	Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	13	13	13	13	13
29	Dövlət Sosial Müdafiə Fondu	21	14	15	21	21
30	AR Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya	7	6	6	7	7
31	Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası (TQDK)	14	14	15	14	14
32	Dövlət Miqrasiya Xidməti	11	10	10	11	11
33	Dövlət Sərhəd Xidməti	2	2	2	3	2
34	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	5	4	4	5	5
35	Müəllif Hüquqları Agentliyi	5	5	5	5	5
36	Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi	1	0	0	1	1
37	Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi	3	1	8	3	2
38	Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	3	2	2	4	3
39	Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası	3	0	0	3	3
40	Dövlət Dəniz Administrasiyası	19	18	18	18	18
41	Milli Arxiv İdarəsi	2	2	2	1	1
CƏMI:		455	340	400	484	406

Sıra №	DÖVLƏT QURUMUNUN ADI	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərin sayı	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərdən portalda olanların sayı	Portaldə yerləşdirilmiş e-xidmətlərin ümumi sayı	Qurumların öz saytlarında yerləşdirilmiş e-xidmətlərin ümumi sayı	Təsdiq olunmuş e-xidmətlərdən qurumların öz saytlarında olanların sayı
1	"Meliorasiya və su təsərrüfatı" ASC			2	2	
2	"Azərsu" ASC			3	5	
3	"Azərenerji" ASC			1	1	
4	Mərkəzi Seçki Komissiyası			6	7	
5	Baş Prokurorluq			1	1	
6	Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti			1	2	
7	"Azərişiq" ASC			2	5	
8	Elektron Arayışlar			6		
CƏMI:				22	23	

YEKUN

455

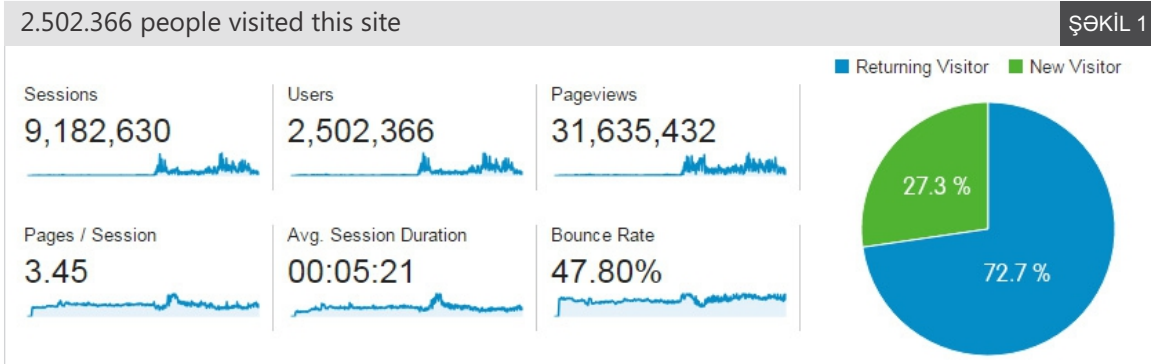
340

422

507

406

“Elektron Hökumət” portalına daxil olanların sayı 2 502 366 nəfərə çatdı

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin (RYTN) Məlumat Hesablama Mərkəzi (MHM) “Elektron Hökumət” portalına daxilolmaların növbəti statistikasını təqdim edib. Statistik uçotun aparıldığı tarixdən - 2012-ci ilin dekabrından 2015-ci ilin sentyabr ayının 30-a qədər portala daxil olanlar haqda toplanan məlumatlar göstərir ki, portala ümumilikdə 9,182,630 daxilolma qeydə alınıb.

Portala müraciət edənlərin ümumi sayı isə 2,502,366 nəfər olub. Belə ki, 2,502,366 nəfər ümumən 9,182,630 dəfə portala baxıb və 16,177,980 dəfə elektron xidmətlərə müraciət ediblər. Həmin şəxslər 31,635,432 dəfə müxtəlif səhifələrə keçid ediblər və portala sərf etdikləri vaxt ortalama 5 dəqiqə 21 saniyə olub.

Ümumilikdə bu gün vətəndaşlarımızın portala marağının artması müşahidə olunmaqla yanaşı, təkrarən portala müraciət edənlərin də kütlə nis-

bəti artmaqdadır. Bu dövr ərzində portala müraciət edənlərin 27.3%-ni yeni istifadəçilər, 72.7%-ni isə təkrar müraciət edənlər təşkil edib.

Sentyabr ayının statistikasına nəzər salsaq, bu dövrdə portala 315,999 daxilolma qeydə alınıb. Portala müraciət edənlərin ümumi sayı isə 110,349 nəfər olub. Həmin şəxslər 1,342,197 olmaqla, müxtəlif səhifələrə keçid ediblər, 767,616 xidmətə müraciət edib və portala sərf etdikləri vaxt ortalama 5 dəqiqə 32 saniyə təşkil edib. Sentyabr ayı ərzində portala müraciət edənlərin 19.9%-ni yeni istifadəçilər, 80.1%-ni isə təkrar müraciət edənlər təşkil edib.

Portala daxil olmaq üçün sadələşdirilmiş kod-parol alan istifadəçilərin sayı bu gün 317,299-a çatıb. Azərbaycan Respublikasında yaşayan və şəxsiyyət vəsiqəsinə sahib olan istənilən vətəndaş kod-parol əldə edə bilər. Portal üzərindən təqdim edilən xidmətlərin sayı 412 olub.

